

بسم الله الرحمن الرحيم

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در بررسی

لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجمع کشورهای صادرکننده گاز

مرحله اول: جلسه ۱۳۸۷/۸/۱۵ شورای نگهبان

مرحله دوم: آذرماه ۱۳۸۷ شورای نگهبان

مرحله سوم: جلسه ۱۳۹۰/۹/۹ شورای نگهبان

مرحله چهارم: جلسه ۱۳۹۰/۱۱/۲۶ شورای نگهبان

استخراج، تنقیح و تدوین: کاظم کوهی اصفهانی

بازبینی: محمد امینی زاده

لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجمع کشورهای صادرکننده گاز

۱- مقدمه

لایحه «عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجمع کشورهای صادرکننده گاز» که بنا به پیشنهاد معاونت حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور به هیأت وزیران ارائه شده بود، در تاریخ ۱۳۸۷/۲/۱۵ در این هیأت به تصویب رسید و برای طی تشریفات قانونی و تصویب در مجلس شورای اسلامی به این نهاد ارسال شد. در مقدمه توجیهی این لایحه آمده است: «به منظور گسترش حضور فعال جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی و بهره‌گیری از آن در جهت تأمین منافع ملی و تحقق هر چه بیشتر همگرایی منطقه‌ای و بین‌المللی در راستای اصول و اهداف استراتژیک سیاست خارجی کشور و بهره‌گیری از آخرین دستاوردهای علمی و تکنولوژیکی، این لایحه برای طی مراحل قانونی به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود.»

این لایحه، در مجلس شورای اسلامی برای بررسی به صورت یک شوری در تاریخ ۱۳۸۷/۵/۲۳ به کمیسیون انرژی به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع شد که کمیسیون مزبور آن را در جلسه ۱۳۸۷/۷/۷ پس از بحث و بررسی با اصلاحی به تصویب رساند. مجلس شورای اسلامی نیز در تاریخ ۱۳۸۷/۸/۸، مصوبه مزبور را با اصلاحی تصویب و برای طی مراحل قانونی مقرر در اصل ۹۴ قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال کرد.

اما از آنجا که متن ارسالی به شورای نگهبان، فاقد کنوانسیون (اساسنامه) موجد مجمع کشورهای صادرکننده گاز بود، شورای نگهبان با اعلام عدم امکان اظهار نظر نسبت به آن، مصوبه را به مجلس بازگرداند. رئیس مجلس در تاریخ ۱۳۸۷/۸/۲۷ طی نامه‌ای به شورای نگهبان، اساسنامه مجمع مزبور را برای شورا ارسال کرد. شورای نگهبان پس از بررسی مصوبه، علاوه بر اعلام مغایرت این مصوبه با اصل ۸۰ قانون اساسی، طریقه تصویب این لایحه در مجلس از جهت رعایت یا عدم رعایت تشریفات قانونی را نیز دارای ابهام دانست و برای رفع مغایرت و ابهام به مجلس برگشت داد. کمیسیون انرژی برای رفع ایرادهای شورای نگهبان با تشکیل جلسه در تاریخ ۱۳۹۰/۷/۱۷ اصلاحات لازم را در مصوبه انجام داد که این اصلاحات، در جلسه علنی مجلس مورخ ۱۳۹۰/۸/۲۳ به تصویب نمایندگان رسید. پس از وصول مصوبه به شورای نگهبان، این شورا در جلسه ۱۳۹۰/۹/۹ پس از بررسی مصوبه، آن را مغایر با اصل ۷۷ قانون اساسی اعلام کرد. در تاریخ ۱۳۹۰/۹/۲۹ کمیسیون انرژی برای تأمین نظر شورای نگهبان، اصلاحات لازم را به انجام رساند که در تاریخ ۱۳۹۰/۱۱/۹ در صحن علنی مورد تصویب نمایندگان مجلس نیز قرار گرفت. با ارسال مصوبه به شورای نگهبان، اصلاحات مجلس در جلسه ۱۳۹۰/۱۱/۲۶ شورا بررسی شد و نظر شورا مبنی بر عدم مغایرت مصوبه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجمع کشورهای صادرکننده گاز با موازین شرع و قانون اساسی، طی نامه شماره ۹۰/۳۰/۴۵۷۳۵ مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۲۶ به مجلس شورای اسلامی اعلام شد.

۲- بحث و بررسی شورای نگهبان پیرامون لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجمع کشورهای صادرکننده گاز مصوب ۱۳۸۷/۸/۸ مجلس شورای اسلامی (مرحله اول)

۲-۱- ماده واحده

«ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود در «مجمع کشورهای صادرکننده گاز» عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.»

۲-۱-۱- نظرات استدلالی

۲-۱-۱-۱- دیدگاه مغایرت

الف) با توجه به اینکه تصویب عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجمع کشورهای صادرکننده گاز مستلزم تصویب و پذیرش کنوانسیون (اساسنامه) موجد این مجمع می‌باشد، و از آنجا که متن مزبور به ضمیمه ماده واحده به شورا ارسال نگردیده است، این مصوبه قابلیت بررسی در شورای نگهبان را ندارد.

ب) مشخص نیست که متن مورد اشاره در این ماده واحده به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است یا خیر؟ بنابراین اظهارنظر در خصوص این مصوبه، از این حیث نیز امکان‌پذیر نیست.

۲-۱-۲- نظر شورای نگهبان

نظر به اینکه تصویب عضویت در مجمع کشورهای صادرکننده گاز مستلزم تصویب و پذیرش کنوانسیون موجد این مجمع (اساسنامه) می‌باشد و از آنجا که متن مزبور ضمیمه ماده واحده به این شورا ارسال نگردیده است، مضافاً به اینکه مشخص نمی‌باشد که متن مورد اشاره به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است یا خیر؟ بنابراین اظهارنظر در خصوص مورد ممکن نبوده، پس از دریافت کنوانسیون موجد (اساسنامه) مصوب اظهارنظر خواهد شد.

۳- بحث و بررسی شورای نگهبان پیرامون لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجمع کشورهای صادرکننده گاز مصوب ۱۳۸۷/۸/۸ مجلس شورای اسلامی (مرحله دوم)

۳-۱- ماده واحده

«ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود در «مجمع کشورهای صادرکننده گاز» عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام نماید. تعیین و تغییر دستگاه اجرایی طرف عضویت بر عهده دولت است.»

[رئیس مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۸۷/۸/۲۷ با ارسال نامه‌ای به دبیر محترم شورای نگهبان، اعلام می‌دارد: «عطف به نامه شماره ۸۷/۳۰/۲۹۰۷۱ مورخ ۱۳۸۷/۸/۱۹ و پیرو نامه شماره ۱۶۷/۴۵۰۲۵ مورخ ۱۳۸۷/۸/۱۲ به پیوست ضمائم لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجمع کشورهای صادرکننده گاز جهت بررسی و اظهارنظر ارسال می‌گردد.»]

۳-۱-۱- نظرات استدلالی

۳-۱-۱-۱- دیدگاه مغایرت

الف) با توجه به اینکه بر اساس اصل ۸۰ قانون اساسی تمامی وام‌ها و کمک‌های بلاعوض داخلی و خارجی از طرف دولت، باید به تصویب مجلس برسد، می‌باید جزئیات مساعدت و کمک دولت به این مجمع، به تصویب مجلس برسد، نه اینکه اجازه کلی به دولت داده شود، تا به هر نحو، اقدام نماید. بر این اساس، اطلاق عبارت «کمک» که شامل وام و کمک مالی بلاعوض نیز می‌شود، مغایر با قانون اساسی است.

ب) مشخص نیست متنی که به عنوان لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجمع کشورهای صادرکننده گاز از سوی مجلس به شورای نگهبان ارسال شده است، به تصویب مجلس رسیده است یا خیر؛ چه آنکه ضمائم ارسالی در اوراق رسمی مجلس شورای اسلامی چاپ نشده و به امضاء رئیس مجلس نیز نرسیده است. به همین دلیل، نمی‌توان این اساسنامه را مصوبه مجلس تلقی کرد و اظهارنظر در مورد آن ممکن نیست.

ج) مستفاد از اصول ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی، آنچه که باید به تصویب مجلس برسد، متن و محتوای معاهده و موافقتنامه است، و نه صرف اجازه الحاق دولت به آن. به همین دلیل، متن ارسالی به لحاظ عدم رعایت تشریفات تصویب مقرر در اصول مزبور، مغایر با قانون اساسی است.

د) تصویب کلی یک لایحه، بدون ورود در جزئیات، مصوبه مجلس تلقی نمی‌شود و از این نظر، شورای نگهبان قادر به اظهارنظر درباره آن نیست.

۳-۱-۲- نظر شورای نگهبان

- نظر به اینکه طبق اصل ۸۰ قانون اساسی، پرداخت کمک در هر مورد باید به تصویب مجلس شورای اسلامی
برسد، لذا متن ماده واحده از این جهت مغایر اصل مذکور شناخته شد.

- لازم به تذکر است چون ضمیمه ارسالی لایحه در اوراق غیررسمی و بدون تعیین تعداد مواد و تبصره‌های
مصوب و فاقد امضاء می‌باشد، ضروری است ماده واحده و متن کنوانسیون و ضمائم آن به صورت رسمی
تنظیم و در انتهای آن مراتب تصویب در مجلس با تعداد مواد ذکر گردد.

- همان‌گونه که در نامه قبلی شورای نگهبان آمده است، اساسنامه موجد این مجمع باید به تصویب مجلس
محترم شورای اسلامی برسد و آنچه که ارسال شده است به عنوان ضمیمه ماده واحده است و مشخص نیست
که به تصویب مجلس محترم رسیده است یا خیر؟ از این جهت ابهام دارد و لازم است متن مصوب مجلس، به
صورت رسمی برای این شورا ارسال گردد تا اظهار نظر ممکن شود.

۴- بحث و بررسی شورای نگهبان پیرامون لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجمع کشورهای صادرکننده گاز مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۳ مجلس شورای اسلامی (مرحله سوم)

۴-۱- ماده واحده

«ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود در «مجمع کشورهای صادرکننده گاز» به شرح موافقتنامه و اساسنامه پیوست عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام نماید. تبصره- اعمال ماده (۳۶)^۱ این اساسنامه در خصوص جمهوری اسلامی ایران با رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.»

۴-۱-۱- نظرات استدلالی

ایرادهای مذکور در اظهارنظر پیشین شورای نگهبان نسبت به لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجمع کشورهای صادرکننده گاز، با اصلاحات به عمل آمده در مجلس (حذف کمک مالی دولت به این مجمع و همچنین ارسال اساسنامه مجمع به صورت اوراق رسمی)، برطرف شده است.

۴-۱-۲- نظر شورای نگهبان

شورای نگهبان، ماده واحده لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجمع کشورهای صادرکننده گاز را مغایر با قانون اساسی و موازین شرع تشخیص نداد.

۴-۲- بند (۱۰) ماده ۱۳ اساسنامه مجمع کشورهای صادرکننده گاز

«ماده ۱۳- اجلاس وزارتی موارد زیر را انجام خواهد داد:

...

۱۰- تصویب اصلاحیه‌های این اساسنامه؛ و

۱۱- انتصاب رئیس و رئیس علی‌البدل هیأت اجرایی.»

۴-۲-۱- نظرات استدلالی

۴-۲-۱-۱- دیدگاه مغایرت

۱ - ماده ۳۶ اساسنامه مجمع کشورهای صادرکننده گاز: «هرگونه اصلاحیه این اساسنامه می‌تواند توسط هر عضو پیشنهاد شود. این گونه پیشنهادهای اصلاحی توسط هیأت اجرایی بررسی می‌شود و چنانچه تصمیم بگیرد می‌تواند تصویب آن را به اجلاس وزارتی پیشنهاد کند.»

در این ماده از اساسنامه، صلاحیت تصویب اصلاحیه‌های اساسنامه به اجلاس وزارتی واگذار شده است. معنای این عبارت و اطلاق آن بیانگر آن است که به محض تصویب اصلاحیه اساسنامه در اجلاس وزارتی، این مقررات برای کلیه اعضا لازم‌الاجرا است. بدین لحاظ، این بند از اساسنامه با اصل ۷۷ قانون اساسی ایران مغایر است؛ زیرا وفق اصل ۷۷ قانون اساسی، کلیه عهدنامه‌ها و موافقتنامه‌های بین‌المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد. بنابراین، همان‌گونه که تصویب عهدنامه‌ها و موافقتنامه‌های بین‌المللی و اساسنامه‌های مجامع و اتحادیه‌های بین‌المللی در آغاز عضویت ایران، نیازمند تصویب مجلس است، هرگونه تغییر در مفاد این عهدنامه‌ها و اساسنامه‌ها نیز، نیازمند تصویب مجلس شورای اسلامی می‌باشد. از این رو، اطلاق این بند از اساسنامه که اصلاح اساسنامه را بدون رعایت تشریفات مقرر در اصل ۷۷ (یعنی لزوم تصویب اساسنامه اصلاحی در مجلس شورای اسلامی) امکان‌پذیر دانسته، مغایر قانون اساسی بوده و برای جمهوری اسلامی ایران، پذیرفتنی نیست. البته مجلس شورای اسلامی با الحاق تبصره‌ای به ماده واحده عضویت به مجمع کشورهای صادرکننده گاز، قصد داشته است که این ایراد را برطرف کند، لیکن به جای منوط کردن بند (۱۰) ماده ۱۳ به رعایت اصل ۷۷، ماده ۳۶ اساسنامه را ذکر کرده است که نمی‌تواند برآورده کننده مقصود اصل ۷۷ باشد؛ چه آنکه ماده ۳۶ ناظر بر مرحله پیش از تصویب در اجلاس وزارتی و بررسی «پیشنهادات اصلاحی» برای ارائه به اجلاس است. بنابراین، مفاد بند (۱۰) ماده ۱۳ (تصویب نهایی اصلاحات اساسنامه‌ای) نیازمند تصویب مجلس شورای اسلامی است که باید در تبصره ماده واحده اصلاح شود.

۴-۲-۱-۲- دیدگاه عدم مغایرت

تبصره ماده واحده ناظر بر مقید کردن مفاد ماده ۳۶ اساسنامه به رعایت اصل ۷۷ قانون اساسی، بند (۱۰) ماده ۱۳ را نیز پوشش می‌دهد و ایراد مغایرت این بند با اصل ۷۷ را برطرف می‌کند؛ زیرا وقتی وفق تبصره ماده واحده، اعمال ماده ۳۶ اساسنامه منوط به تصویب در مجلس شورای اسلامی شده است، معنایش آن است که کلیه پیشنهادهای اصلاحی راجع به اساسنامه؛ اعم از آنکه بعداً به تصویب نهایی اجلاس وزارتی برسد یا نرسد، برای آنکه برای ایران قابلیت اجرایی داشته باشد، باید به تصویب مجلس برسد. از این حیث، کلیه اصلاحات اساسنامه که به تأیید نهایی اجلاس وزارتی می‌رسد، قبلاً به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

۴-۲-۲- نظر شورای نگهبان

آنچه که نیاز به تصویب مجلس شورای اسلامی دارد، بند (۱۰) ماده (۱۳) است نه ماده (۳۶)، بنابراین تبصره ذیل ماده واحده باید اصلاح شود.

۴-۳- ماده ۱۴ اساسنامه مجمع کشورهای صادرکننده گاز

”ماده ۱۴- کلیه موضوعاتی که به طور صریح به دیگر ارکان مجمع محول نشده است، در حیطه صلاحیت اجلاس وزارتی خواهد بود.“

۴-۳-۱- نظرات استدلالی

۴-۳-۱-۱- دیدگاه مغایرت

در ماده ۱۴ این اساسنامه، کلیه موضوعاتی که به طور صریح به دیگر ارکان مجمع محول نشده را در صلاحیت اجلاس وزارتی قرار داده است. معنای این ماده آن است که اجلاس وزارتی نسبت به کلیه موضوعات؛ از جمله موضوعات اساسنامه‌ای اختیار مطلق دارد و بنابراین می‌تواند مبادرت به وضع احکامی کند که ماهیتی اساسنامه-ای دارد ولی در اساسنامه ذکر نشده است. بر این اساس، با عضویت ایران در این کانون و پذیرش اساسنامه آن، ما نیز می‌پذیریم که احکام اساسنامه‌ای مصوب اجلاس وزارتی را قبول داریم، بدون آنکه لازم‌الاجرا شدن آنها را منوط به قیدی بدانیم. این در حالی است که وفق اصل ۷۷ قانون اساسی، کلیه عهدنامه‌ها و موافقتنامه‌های بین‌المللی و اساسنامه‌های مجامع و اتحادیه‌ها نیازمند تصویب مجلس شورای اسلامی است. از این لحاظ، اطلاق حکم ماده ۱۴ با قانون اساسی مغایرت دارد.

۴-۳-۱-۲- دیدگاه عدم مغایرت

«موضوعات» مورد اشاره در ماده ۱۴ که در صلاحیت اجلاس وزارتی قرار داده شده است، منصرف از موضوعات اساسنامه‌ای است و ارتباطی با وضع مقررات ماهوی و امور مربوط به تقنین ندارد، بلکه منظور از آن، امور اجرایی مجمع است. مؤید این استدلال، بند (۱۰) ماده ۱۳ این اساسنامه ناظر بر نحوه اصلاح اساسنامه است. توضیح آنکه چنانچه منظور از «موضوعات» مورد اشاره در ماده ۱۴، موضوعات اساسنامه‌ای بود، اساساً نیازی به حکم بند (۱۰) ماده ۱۳ اساسنامه نبود؛ چه آنکه اصلاحات اساسنامه بر اساس حکم ماده ۱۴ انجام می‌گرفت.

۴-۳-۲- نظر شورای نگهبان

شورای نگهبان، ماده ۱۴ اساسنامه را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی تشخیص نداد.

۴-۴- ماده ۳۳ اساسنامه مجمع کشورهای صادرکننده گاز

”ماده ۳۳-

الف- اجلاس وزارتی می‌تواند در صورتی که شرایط ایجاب کند، گروه‌های ویژه را برای حل و فصل مسائل خاص حائز اهمیت، تشکیل دهد. این گروه‌های ویژه طبق مقرراتی که به این منظور تدوین خواهند شد، عمل خواهند نمود.

ب- گروه‌های ویژه باید هم از نظر عملکرد و هم از نظر مالی در چهارچوب عمومی دبیرخانه فعالیت کنند.

پ- گروه‌های ویژه در همه حال باید طبق اهداف مجمع که در این اساسنامه و قطعنامه‌های اجلاس وزارتی بیان شده است، اقدام نمایند.

۴-۴-۱- نظرات استدلالی

۴-۴-۱-۱- دیدگاه مغایرت

الف) در بند (الف) این ماده، صلاحیت حل و فصل اختلافات حائز اهمیت را به گروه‌های ویژه‌ای واگذار کرده است که توسط اجلاس وزارتی تشکیل می‌شود. از سوی دیگر، در ادامه این بند، مقررات ناظر بر چگونگی عملکرد این گروه‌ها را نیز به روشنی مشخص نکرده و آن را بر حسب مقرراتی که بعداً تدوین خواهد شد، تعیین کرده است. با این وصف، این بند از دو جهت ایراد دارد؛ اولاً اطلاق واگذاری صلاحیت حل و فصل اختلافات، از آنجا که شامل صلح دعاوی یا ارجاع دعوا به داوری نیز می‌شود، لازم است شرایط مقرر در اصل ۱۳۹ قانون اساسی ایران (یعنی لزوم تصویب مجلس در مورد حل و فصل اختلاف از طریق صلح و سازش یا از طریق ارجاع به داوری نسبت به مواردی که طرف دعوا خارجی است) در آنها رعایت شود که با توجه به مقید نشدن این بند به شرایط مندرج در اصل ۱۳۹ قانون اساسی مغایر با قانون اساسی است؛ ثانیاً نامشخص بودن مقررات ناظر بر عملکرد گروه‌های ویژه نیز از آنجا که ممکن است شامل موارد خلاف موازین شرع یا قانون اساسی باشد، واجد ایراد است.

ب) بند (پ) این ماده نیز دارای ایراد است؛ زیرا در این بند گروه‌های ویژه را مکلف کرده که علاوه بر رعایت اساسنامه، در چهارچوب قطعنامه‌های اجلاس وزارتی عمل کنند. با این وصف، چنانچه این قطعنامه‌ها شأنیت تقنینی داشته باشد و آیین رسیدگی و حل و فصل اختلافات را بیان کند، لازم است تشریفات مقرر در اصل ۷۷ قانون اساسی؛ یعنی تصویب این قطعنامه‌ها در مجلس، رعایت شود تا این مقررات برای ایران لازم‌الاجرا باشد. بنابراین، با توجه به عدم تقیید این قطعنامه‌ها به رعایت اصل ۷۷، این بند با قانون اساسی در تضاد است.

۴-۴-۱-۲- دیدگاه عدم مغایرت

بند (الف) ماده ۳۳ ارتباطی با «حل و فصل اختلافات» و دعاوی میان اعضای مجمع ندارد تا اطلاق آن، مغایر با اصل ۱۳۹ قانون اساسی باشد، بلکه در این بند، سخن از «حل و فصل مسائل خاص» است که مربوط به مسائل

اجرائی جاری و عملکردی است. بر این اساس، مقررات ناظر بر گروه‌های ویژه رسیدگی به این مسائل نیز شأنیت آیین‌نامه‌ای دارد. با این وصف، بند (الف) ماده ۳۳ مغایرتی با قانون اساسی و موازین شرع ندارد.

۴-۴-۲- نظر شورای نگهبان

شورای نگهبان، بند (الف) ماده ۳۳ اساسنامه را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی تشخیص نداد.

۵- بحث و بررسی شورای نگهبان پیرامون لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجمع کشورهای صادرکننده گاز مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۹ مجلس شورای اسلامی (مرحله چهارم)

۵-۱- تبصره ماده واحده

”ماده واحده- به دولت اجازه داده می‌شود در «مجمع کشورهای صادرکننده گاز» به شرح موافقتنامه و اساسنامه پیوست عضویت یابد و نسبت به پرداخت حق عضویت مربوط اقدام نماید.
تبصره- اعمال بند (۱۰) ماده (۱۳) این اساسنامه در خصوص جمهوری اسلامی ایران با رعایت اصل هفتاد و هفتم (۷۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.”

۵-۱-۱- نظرات استدلالی

ایراد مذکور در اظهارنظر پیشین شورای نگهبان نسبت به بند (۱۰) ماده ۱۳ اساسنامه مجمع کشورهای صادرکننده گاز، با اصلاحات به عمل آمده در مجلس (مقید کردن اعمال بند (۱۰) ماده ۱۳ اساسنامه به رعایت اصل ۷۷ قانون اساسی)، برطرف شده است.

۵-۱-۲- نظر شورای نگهبان

شورای نگهبان، ماده واحده لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجمع کشورهای صادرکننده گاز و اساسنامه مجمع مذکور را مغایر با قانون اساسی و موازین شرع تشخیص نداد.

نظر نهایی شورای نگهبان: مصوبه مجلس در خصوص لایحه عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در مجمع کشورهای صادرکننده گاز، با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.